

1. Ennetusteenuste üldpõhimõtted

- 1.1. Sõeluuringute kindlaksmääratud iga-aastased sünnikohordid on toodud ennetuse rahalises lisas.
- 1.2. Ennetusteenuste ravijuht on teenuse tüüp 14.
- 1.3. Ennetusteenuste kättesaadavuse tagamise tingimused:
  - 1.3.1. teenust osutatakse visiiditasuta;
  - 1.3.2. teenust osutatakse nii kindlustatud kui ravikindlustusega hõlmamata isikutele.

2. Ravijuhu mõisted raviarve esitamiseks

2.1. Noorte reproduktiivtervisealane nõustamine ja seksuaalsel teel levivate haiguste ennetamine

- 2.1.1. Sihtrühm on noored vanuses kuni 26 (k.a) eluaastat.
- 2.1.2. Ennetusteenuse raames tegeletakse sihtrühma sagedasemate reproduktiiv- ja seksuaaltervise probleemide diagnostikaga, raviga ja suunamisega eriarstile, arvestatakse vaimse tervise aspekte seksuaaltervise probleemidele lahenduse otsimisel ning vägivallaohvritele (sh seksuaalvägivalla ohvritele) osutatakse standardiseeritud abi.
- 2.1.3. TTO kvaliteedijuhtimissüsteemi osa on „[Noorte nõustamiskeskuste tegevuse põhimõtted ja kvaliteedijuhend](#)“ (ESTL/EHK 2021).
- 2.1.4. Raviarvele on lubatud märkida arsti, ämmaemanda, õe, psühholoogi ning psühholoog-nõustaja teenused.
  - 2.1.4.1. psühholoogi ja psühholoog-nõustaja vastuvõtule on vajalik arsti suunamine;
  - 2.1.4.2. uuringute ja protseduuride loend jäetakse arstlikuks või iseseisvalt teenust osutava ämmaemanda otsuseks, kuid isikule määratud uuringud peavad olema kooskõlas üldtunnustatud ravi- ja tegevusjuhenditega.
- 2.1.5. Kättesaadavuse lisatingimused:
  - 2.1.5.1. vastuvõtt toimub vähemalt ühel nädalapäeval öhtutundidel (18.00–19.00);
  - 2.1.5.2. vastuvõtuaegadel toimub paralleelne etteregistreerumiseta vastuvõtt;
  - 2.1.5.3. teenuseid osutatakse saatekirjata (v.a. kliinilise psühholoogi konsultatsioon, mis toimub eriarsti suunamisel).
- 2.1.6. Ravikindlustusega hõlmamata isiku raviarvele tuleb lisaks osutatud TTL teenuste koodidele märkida statistiline kood 9408.

2.2. Noorsportlaste tervisekontroll spordiga seotud terviseriskide ennetamiseks

- 2.2.1. Noorsportlaste tervisekontrolli eesmärk, sisu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamise nõuded on kirjeldatud tegevusjuhendis „[Noorsportlaste tervisekontroll spordiga seotud tervisekahjustuste ennetamiseks](#)“ (ESMF, EHK2018).
- 2.2.2. Sihtrühm on kuni 19-aastased (k.a) noored, kes treenivad ja võistlevad regulaarselt vähemalt kuus akadeemilist tundi nädalas lisaks kooli kehalise kasvatus tundidele.
- 2.2.3. Noorsportlaste tervisekontrolli ravijuht, mille raviarvele märgitakse:
  - 2.2.3.1. Põhidiagnoosiks RHK-10 diagnoosikood Z10.3 (Spordimeeskondade üldine tavatervisekontroll) ja raskusaste vastavalt valgusfoori formaadile:
    - 2.2.3.1.1. lubatud sportida-1;

- 2.2.3.1.2. seatud osaline piirang-2;
- 2.2.3.1.3. kehtestatud keeld sportimiseks-3;
- 2.2.3.2. raskusastmete 2 või 3 korral kaasuv(ad) diagnoos(id), mille tõttu on seatud sportimise piirang;
- 2.2.3.3. baasuuringute kompleks vastavalt noorsportlase nädalasele treeningkoormusele;
- 2.2.3.4. lisauuringute eest tasutakse meditsiinilise näidustuse olemasolul.
- 2.2.4. Ravikindlustusega hõlmamata isiku raviarvele lisaks osutatud tervishoiuteenuste koodidele märkida statistiline kood 9409.

2.3. Rinnavähi varajane avastamine

- 2.3.1. Rinnavähi varajase avastamise sõeluuringu (edaspidi: sõeluuring) eesmärk, sisu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamise nõuded on kirjeldatud Tervisekassa [kodulehel](#) *leitavas dokumendis „Rinnavähi sõeluuringu tegevusjuhend“*.
[muudatus kehtib alates 01.01.2025]
- 2.3.2. Sõeluuringu ravijuht on raviarve, millel on:
  - 2.3.2.1. põhiuuringuna teenus koodiga 7937 x 2 (mammograafiline sõeluuring CC ja MLO);
  - 2.3.2.2. põhidiagnoosikoodiga Z12.3;
  - 2.3.2.3. Sõeluuringu teostamisel mammograafiabussis tuleb raviarvele lisada statistiline kood 9413;
- 2.3.3. Sõeluuringut teostav TTO (sõeluuringuüksus), nõustab uuritavat enne sõeluuringu teostamist täites esmase küsimustiku, teostab sõeluuringu põhiuuringu ning vajadusel lisauuringud ja teatab sõeluuringul osalenule uuringutulemuse(d).
- 2.3.4. Sõeluuringut on lubatud teostada isikule, kellel esineb **rinnavähi polügeenseriskiskoori (PRS) mõõdukalt kõrgeenenud riskitase** vastavalt Tervisekassa [kodulehel](#) leitavale juhendile, järgnevatel tingimustel:
  - 2.3.4.1. sõeluuringut teostatakse saatekirja alusel. Saatekiri on väljastatud polügeense riskiskoori hindamist pakkunud asutuses töötava arsti poolt;
  - 2.3.4.2. sõeluuringu teostanud asutus lisab raviarvele statistilise koodi 9414 (kõrgeenenud PRS riskitase).
- 2.3.5. Ravikindlustusega hõlmamata isiku raviarvele lisaks osutatud tervishoiuteenuste koodidele märkida statistiline kood 9410.

2.4. Emakakaelavähi varajane avastamine

- 2.4.1. Emakakaelavähi varajane avastamine (edaspidi: EKV) on sõeluuring, mille eesmärgest on HPV/NAT uuring, HPV-positiivse uuringutulemuse korral teostatakse samast (va *kodutestimisel*) biomaterjalist günekotsütoloogiline vedelikul baseeruv tsüstoloogia (LBC) uuring.
  - 2.4.1.1. EKV läbiviimise meeskond, võrgustik, korraldus, sõeluuringule kutsumise ja läbiviimise meetodika, sihtrühm, sõeluuringuga kaasnev esmasuuring ja lisauuringud, sõeluuringu kvaliteedinõuded ning dokumenteerimise ja andmete struktureeritud edastamise nõuded on kirjeldatud tegevusjuhendis „Emakakaelavähi sõeluuring“ (Tervisekassa 2025), leitav Tervisekassa [kodulehelt](#).
- 2.4.2. EKV ravijuht on raviarve RHK-10 diagnoosikood Z12.4 (eri-sõeluuring emakakaelakasvaja avastamiseks), millel kajastuvad ühele isikule ühe haigusjuhu käigus osutatud teenused ning millele märgitakse:
  - 2.4.2.1. tegevusteks on ämmaemanda, vajadusel arsti vastuvõtt, või kaugvastuvõtt või videovastuvõtt;
  - 2.4.2.2. põhiuuringuks on teenus koodiga 66644 (Inimese papilloomviiruse test nukleiinhappe (DNA ja/või RNA) järjestuse määramisel), võimalikud lisauuringud vastavalt EKV sõeluuringu juhendile.
- 2.4.3. **EKV kodutestimise** raames teostab esmastesti (HPV/NAT uuringu) isik kodus.
  - 2.4.3.1. Kodutesti HPV sõeluuringu põhiuuringu teenust koodiga 66650 rakendab alates 01.01.2025 SA Tartu Ülikooli Kliinikum.
    - 2.4.3.1.1. Raviarvel on RHK-10 diagnoosikood Z12.4 (eri-sõeluuring emakakaelakasvaja avastamiseks).
    - 2.4.3.1.2. Raviarvele ei kanta arsti ja/või ämmaemanda vastuvõttu.

- 2.4.3.2. *Kodutesti (TTL koodiga 66650) HPV-positiivse uuringutulemuse korral algab uus EKV ennetuse raviarve (LBC) uuringuga 66820.*
- 2.4.3.3. *Tegevusteks on ämmaemanda, vajadusel arsti vastuvõtt ja võimalikud lisauuringud vastavalt EKV sõeluuringu juhendile.*
[kehtib alates 01.01.2025]
- 2.4.4. Teenuse kvaliteedi lisatingimuseks peab TTO:
  - 2.4.4.1. *tagama, et sõeluuringu kolposkoopiat teostab vastava Eesti Naistearstide Seltsi poolt kinnitatud eripädevusega arst;*
[muudatus kehtib alates 01.01.2025]
  - 2.4.4.2. tellima HPV NAT (või kodutestimisel LBC) analüüsi laborist, mis omab ISO 15189 standardi alusel akrediteeritud vedelikul baseeruva günekotsütoloogia (LBC) ja konventsionaalse günekotsütoloogia (PAP) meetodikaid.
- 2.4.5. Ravikindlustusega hõlmamata isiku raviarvele lisaks osutatud tervishoiuteenuste koodidele märkida statistiline kood 9411.

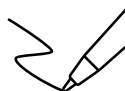
2.5. Tubaka- või nikotiintoodetest loobumise nõustamine

- 2.5.1. Teenuse osutamisel lähtub TTO meditsiinilise nõustamise põhimõtetest, mis on kirjeldatud ravijuhendis „Tubaka- või nikotiintoodetest loobumise nõustamine“. Ravijuhend on leitav www.ravijuhend.ee
- 2.5.2. Teenuse sihtrühmaks on kõik tubaka-, e-sigareti ja kuumutatava sigareti tarvitajad või muul viisil nikotiini sõltuvuslikud tarvitajad.
- 2.5.3. Teenuse hulka kuuluvad sõltuvustaseme ja loobumismotivatsiooni määramine, nõuanded, individuaalse loobumis- ja raviplaani koostamine, juhised taasastumise vältimiseks ja nikotiinsõltuvuse ravi.
- 2.5.4. Teenuse kättesaadavuse lisatingimuseks on vajalik eelregistreerimine.
- 2.5.5. Teenuse kvaliteedi tagamise lisatingimused:
  - 2.5.5.1. teenust osutab tubakast loobumise nõustamiskoolituse läbinud ning Tervise Arengu Instituudi poolt kinnitatud pädevusega arst, õde või ämmaemand vajadusel koostöös tubakast loobumise nõustamiskoolituse läbinud tugispetsialistidega: füsioterapeut, logopeed, psühholoog, tegevusterapeut;
  - 2.5.5.2. esmakordne nõustamine kestab vähemalt 45 minutit, järgnevad seansid 15 minutit;
  - 2.5.5.3. esmasel nõustamisel on lubatud ka kombineeritud nõustamist kahe nõustaja poolt (arst ja õde/ämmaemand või tugispetsialist), kui teenuse osutamise aeg ei muutu;
  - 2.5.5.4. esmane nõustamine toimub kontaktvastuvõtuna, järgnevad konsulteerimised on lubatud ka e-maili või kaugteenusena st telefoni, veebivestluse või video vahendusel.
- 2.5.6. Tubakast loobumise nõustamise ravijuht on raviarve, millel kajastuvad ühele isikule osutatud teenused ning millele märgitakse RHK-10 diagnoosikood:
  - 2.5.6.1. Z72.0 (Tubaka tarvitamine) või
  - 2.5.6.2. F17.25 (Tubaka tarvitamise sõltuvus; aine pidev tarbimine), mis on lubatud kodeerida vaid arsti poolt osutatud teenuse korral.
- 2.5.7. Esmasel nõustamisel rakendatakse vastuvõtu koodidele hulk 2 kui teenus on osutatud ühe nõustaja poolt. Kombineeritud teenuse osutamise korral kodeeritakse teenuseid raviarvel ühekordselt teenuse osutaja vastuvõtu koodiga.
- 2.5.8. Korduval nõustamisel märgitakse ühekordselt teenuse osutaja vastuvõtu kood.
- 2.5.9. Ravikindlustusega hõlmamata isiku raviarvele lisaks osutatud tervishoiuteenuste koodidele märkida statistiline kood 9405.

2.6. Jämesoolevähi sõeluuring – sõeluuringu koloskoopia teenus

- 2.6.1. Jämesoolevähi sõeluuring- sõeluuringu koloskoopia teenuse (edaspidi sõeluuringu koloskoopia) sisu, vajalikkus, korraldamine, dokumenteerimine, kvaliteedi tagamise ja labori kvaliteedi nõuded on toodud juhendis „[Jämesoolevähi sõeluuringu korraldusjuhend](#)“.
- 2.6.2. Patsiendile on pärast sõeluuringu koloskoopia nõuetele vastava labori teostatud positiivset peitvere testi väljastatud perearsti saatekiri koloskoopiliseks uuringuks peitveretest tulemuse täpsustamiseks;
- 2.6.3. Sõeluuringu koloskoopia ravijuht on raviarve RHK-10 diagnoosikood Z12.1 (eri-sõeluuring soolekasvaja avastamiseks). Raviarvel on lubatud kasutada Jämesoolevähi sõeluuringu

- korraldusjuhendi Lisa 10 välja toodud teenuse koode, lisaks loetelus toodule on lubatud kasutada teenuse koode 7581 ja 66802;
- 2.6.4. Tegevusteks on eriarsti vastuvõtt;
- 2.6.5. Teenuse kvaliteedi tingimuseks on labori vastavus korraldusjuhendis sätestatud nõuetele.
- 2.6.6. Ravikindlustusega hõlmamata isiku raviarvele lisaks osutatud tervishoiuteenuste koodidele märkida statistiline kood 9412.

3. Lepingu jälgimine ennetuses

- 3.1. TTO-l on lubatud Tervisekassaga kooskõlastamata rakendada ennetuse rahalises lisa toodud ennetuse erialade rahaliste kohustuste summa kõikumist maksimaalselt +10% eriala rahaliste kohustuste summast, kuid mitte üle nimetatud lisa kokkulepitud rahaliste kohustuste kogusumma.
- 3.2. TTO võib kogu lepinguperioodi jooksul esitada põhjendatud taotlusi jooksva perioodi ennetuse rahalise lisa muutmiseks.
- 3.3. Ennetuses jälgitakse lepingu täitmist ning tehakse ennetuse rahalise lisa muudatus, lähtudes Tervisekassa eelarvelistest võimalustest ja kindlustatud isikute tegelikust liikumisest TTO juurde.